

Noms locals da diversas comunitads del district Albula

Autor(en): **[s.n.]**

Objekttyp: **Article**

Zeitschrift: **Annalas da la Societad Retorumantscha**

Band (Jahr): **3 (1888)**

PDF erstellt am: **19.05.2024**

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-176466>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

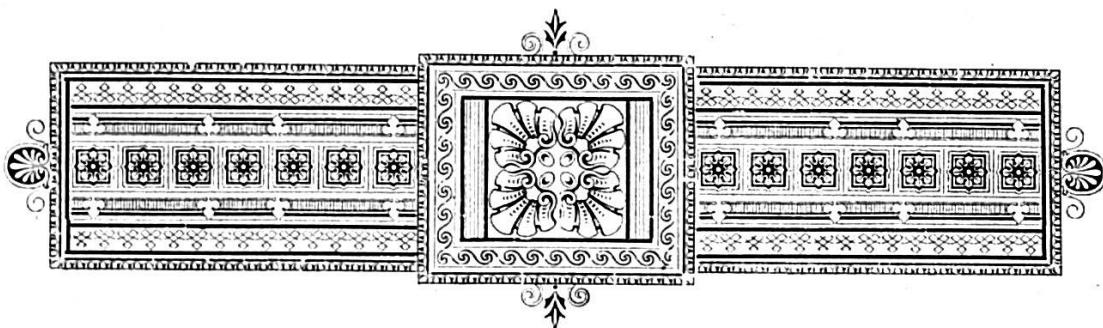
Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Ein Dienst der *ETH-Bibliothek*

ETH Zürich, Rämistrasse 101, 8092 Zürich, Schweiz, www.library.ethz.ch

<http://www.e-periodica.ch>

Noms locals

da

diversas comunitads del district Albula.

—•—

Stierva - Sterva - Stürvis.

Bagnial: pro combel, pittost spondeiv.

Bargialetta: prada (= fons).

Bargousch: prada.

Bischtgat: aclas.

Bott-Schischleit: bott radond, part della paschtgeira da l'alp.

Burschignas: ondulant, part della paschtgeira da l'alp.

Cantung: part de vischnanca, quartier.

Carols: paschtgeira.

Castelas: prada.

Coul: fons sen terrassas da felsa.

Coul-Sott: terrassa pi bassa.

Crapp casela: fuorma da bietg.

Crapp las caltgeras: nigu andeci ple de caltgeras.

Cresta pitschna: fons anturn ena colina.

Creas: culm (pro) ainten Schischesa (complex de culms).

Cogn: mademamaintg.

Dartschapetta: culms (pros) e paschtgeira.

Dinvei: part giudem la vischnanca, quartier.

Dira: pros ed ers, pittost exponias agl urezza.

Faldours: fons sen territori da Mon.

Faltschetscha: pros planeivs sen ena terrassa,

Feil: la pi ota linea segl piz confinont cun Schons.

Flemals: culm (pro).

Flex: prada cun bler tarratsch.

Fopp (foppa): pro foppous.

Fodas: culms ainten Schischesa.

Funtangas: pros ed ers cun ava dasperas.

Giudem la Culteria: prada.

Guregnias: pros ed ers.

Goot Satargliung: sen territori da Mon.

Goot da Selasch: sen territori da Mon; betg salasch (Weide).

Igl Bargung: aclas sella paschtgeira.

Igl carpettels: paschtgeira fitg crapousa.

Igl culm da Solas: aclas sur Solas.

Igl curtgign: baigns saros aint.

Igl goot della Sort: goot confinont cun baigns nomuos Sort.

Igl geis: paschtgeira e goot cun tarratsch da geis.

Igl Fratgs: paschtgeira e goot.

Igl Krämerloch: paschtgeira e goot; denor deir dess en «cremar» esser nia lò assassino.

Igl Livinal: paschtgeira.

Igl Pro d' Mott: acla.

Igl Runc: goot; probabel en eda runtgia or, ossa carschia aint.

Igl Schaingel: crapp.

Igl Sontgett: goot e paschtgeira; tenor deir mort lò en pader.

Igl tgang-liung: goot.

L' Alp: comunala sainza oter nom determinativ.

L' Alp da gaglignas: culm (pro) part de Toissa.

L' Alp da Bucs: culm.

La caltgera: paschtgeira contignont caltgeras.

La crapp' alva: paschtgeira.

L' arsa: paschtgeira; probabel an consequenza dena arsa da goot.

Las Arses: paschtgeira.

La Meisetta: goot e paschtg; bellas plattas.

La Motta: paschtgeira e fons anturn ena colina.

La Cresta: prada maira sen en ota colina sur vischnanca.

La Rosna curnatsch: prada cun ena caverna, alla cala se tatgien differentas fablas.

La Tatta viglia: goot e paschtg.

La Spegn' ota: goot e paschtg.

La Nagn: acla,

- Las Urschèlas:** baigns saros aint an vischnanca.
Mané: fons tott la cresta.
Marmels: ers e prada.
Maviglangs (Miviglangs): acla, pros ed ers.
Meazvei: part de vischnanca, quartier.
Meir: fons e paschtgeira.
Mongia: culms ainten Schischesa.
Muns: complex ded ers.
Narglesa: aclas e pros.
Narglesa soura: culms pi ansé.
Niriaz: pros dasper la vischnanca.
Nitschias: pros ed ers sott la vischnanca.
Nizagn: paschtg tranter dus veias.
Pala: pros grass sot l' Alp.
Palé: aclas.
Panols: fons.
Piz Curvér: cul entschatta digl Feil.
Piz Ot: bella vista ma da mediocre otezza.
Plang digl Valar: part della paschtgeira d'alp.
Plang Tarscholas: paschtgeira d'alp.
Plang grond: pro da goot.
Plang da Leptgias: pro da goot.
Plang Pitschen: paschtgeira.
Pro Mestar Leza: paschtgeira.
Plang Survei: paschtgeira.
Plang da Marmels: fons.
Plangs: fons sen territori da Mon.
Plattelas: fons.
Plattas: pros ed ers sur vischnanca.
Plex: pros ed ers, seu flex.
Pro la tgesa: pro dasper la vischnanca.
Pro Gion Menn: culms.
Pro d' val: prada.
Pruila: paschtgeira e goot.
Pardaglias: pros maiers sen territori da Mon.
Plazatsch: acla e prada.
Pardeglia: prada cun ers.
Purgira: pros dasper la vischnanca.
Ravons: aclas.
Rosna: culms ainten Schischesa.

- Rungs**: fons davains la vischnanca sé.
- Runtgial**: prada
- Salvagn**: acla.
- Sanagn**: aclas, pi bot «Hof» sen territori da Mon.
- Scalottas**: culm e part dalla paschtgeira d' alp.
- Schischesa**: grond complex da culms.
- Schischour**: culms.
- Schlasung**: aclas.
- Schilung**: fons.
- Schfruschung**: prada.
- Selasch**: baigns sen territori da Mon.
- Siglots**: complex de culms (segls ots).
- Sinitols**: fons precipitous.
- Spondas**: paschtgeira e fons spondeiv.
- Spei las tgavorgias**: goot.
- Sort**: baigns, pi bot probabel sorts da cumegn.
- Sott-Punt**: fons e paschtgeira.
- Sott-Seas**: grond complex de fons.
- Sott-Pischa**: acla, goot e paschtgeira, sott felsa cun ena cascada.
- Sott-Talar (er)**: goot e paschtgeira sott la felsa.
- Sott-Tgernas**: part dalla paschtgeira d' alp.
- Sumvei**: quartier sesom vischnanca.
- Sundellas**: baigns (== fons).
- Surcoual**: aclas.
- Survial**: pros dasper la vischnanca.
- Stavaras**: baigns gist sott la vischnanca.
- Taneschtgal**: baigns.
- Tgamons Bargiaglia**: culms planeivs cun pitschens tgamons.
- Tgiamalacca**: baigns, pittost spondeivs.
- Tgora**: culm ainten Schischesa.
- Tiragn**: aclas.
- Trutg**: veia e paschtg.
- Tschucc**: fons confinont cun la felsa dafor vischnanca.
- Tou (touf)**: quartier da vischnanca (crappa da touf).
- Toissa**: complex de culms.
- Urtatsch**: pro grass.
- Valar**: culm (grass e maier) suorma da val,
- Vagleglia**: baigns.
- Val da l'ava**: goot, nom natural.
- Val schtgeira**: goot, nom natural.

Val verda: goot, nom natural.

Val da begls: acla, goot e paschtgeira.

Val carpetta: goot, valletta sott felsas.

Casti - Tiefenkastells.

Arnief: pro grass e paschtgeira.

Boffalora: Paschtgeira cun goot.

Bott la cresta: pro maier spundeiv.

Cagnola: paschtgeira.

Caschnéras: pro spundeiv.

Crapp Marsch: paschtgeira e goot.

Cresta Marscha: senda (veia).

Culatsch: pro e goot.

Cumpogna: pros grass planeivs.

Curséras: pros grass planeivs.

Dalméras: dafora, davains: pros spundeivs ed ers da terra greva d'arscheglia.

Davos ragn: nom natural.

Davos pischnanga: goot.

Davos prudens: goot e paschtgeira.

Diert: pro grass.

Foppa las parmuglias: paschtg crapous e spundeiv.

Fopps: paschtgeira cun goot.

Foppa: pros maiers.

Funtanga freida: pro dasper ena funtanga.

Funtanga digl ieli: funtanga sell' alp.

Giudem ual: fons e paschtgeira.

Igl Bual: paschtgeira e pros maiers.

Igl rudeals: pros crapous.

Igl Cader: pros grass planeivs.

Igl Fopp: pros grass planeivs.

Igl argliogns: ers e pros.

Igl suloms: pro dasper la Baselgia.

Igl erett: er.

Igl plaz: goot e paschtg planeiv.

Igl riss: goot.

Igl bott radond: pros maiers.

Igl plazetts: paschtgeira dell' alp.

Igl lartg: paschtgeira dell' alp.

- Igls plangs:** paschtgeira dell' alp.
Igl Tauf: paschtgeira dell' alp.
Igls crons: paschtgeira da nuarsas.
Igls rivens: fons spundeiv.
Igls tganvals: ers.
Igls zops: paschtgeira.
L'acla: pros maiers.
L'acla digl Gemm: acla.
L'acla digl caloster: baigns tgi appertignau alla calostreia.
La Foppa: pros grass planeivs.
La Fora: Terminaziuun della veia tranter igls Lod. Cumegns de Brinzouls e Casti.
La Glista: fons planeiv.
La Val: fons planeiv.
La Lavadegna: fons planeiv.
Las Palas: fons planeiv.
La Motta radonda: pro maier.
La prada de Brinzouls: pros maiers.
Las tgavadeiras: pros maiers.
La pedra grossa: goot.
Lot (soura e sott): fons.
Las spondas: paschtgeira spundeiva e crapousa.
Las tgavreidas: goot.
La crousch: fons.
L'ava foarsa: cunaschainta ava minerala da Casti.
La Platta: goot.
L'acla digls ansauls: goot, pi da bot acla.
Las plattas: goot crapous.
La Runga: pro maier.
La Halta: pro maier.
Las stgelletta: pro grass.
Las culednas: fons spundeiv.
La Rosna: baigns.
Las Bleis: goot.
La Blotta: goot.
Las Curvanéras: goot.
La Motta palousa: goot.
La Furcletta: paschtgeira d' alp.
La val las nursas: paschtgeira d' alp.
Las bleis d' Avost: paschtgeira d' alp.

Las gravas: paschtgeira d' alp.

Lischiera: paschtgeira d' alp.

La tgesa rotta: part della vischnanca.

L'arscheglia blava: paschtgeira.

Louas: pros maiers.

Marclins: prada maira.

Néislas: curtgigns.

Nurtatsch: pro spondeiv.

Oradem ual: fons e paschtgeira.

Pale naira: pro cun pale.

Palottas: pros ed ers.

Partoc: pro maier.

Plang la Spagna: pro maier.

Plang beal: pro maier.

Plang pegrn: goot.

Plang digl larisch: goot.

Prada (soura e sott): parts dell' alp.

Prada: pros grass planeivs.

Pro las tgesas: pros grass planeivs.

Pro las lattas: pro maier.

Pro las Schitgas: pro maier.

Pros la rezgia: baigns dasper la rezgia.

Pro da Mulegn: pros ed ierts cun pumera.

Pro la gerbra: tgesas.

Pro de fopps: pro maier.

Pro lischiera: paschtgeira d' alp.

Pro digl agl: pro grass.

Pro digl lai: pro grass.

Pro da Sontg Ambriesch: pro; avant 1680 era lò la Baselgia.

Pischnanga: prada maira.

Punlenn: punt sur l' Julia.

Prudens: fons planeiv.

Rand: baigns.

Riven: pro e paschtgeira.

Rosna lischiera: paschtgeira dell' alp.

Rungs: ers e paschtgeira.

Rundandagls: pros maiers.

Ruteira: fons spondeiv.

Sclivigiouls: pro maier.

Sgargiateira: fons.

Ses: confgn de *Sott-* e *Surses* (valladas).

Sisi: paschtgeira cun goot.

Sonett: goot.

Sott igl crapp: er spondeiv e crappous.

Sott or: fons planeiv.

Sott cadras: fons spondeiv.

Sott Casti: pro ed ierts.

Sur la prada: paschtgeira e goot.

Sott Pischa: goot.

Speis: goot.

Spadel: pro e paschtgeira.

Tschessas: fons planeiv.

Tganfola: senda tgi magna giu la punt.

Tgangs: goot.

Tganglerung: goot (baralots).

Tgesas arsas: part della vischnanca.

Tranter las veias: fons tranter la veia viglia e nova.

Valar: pro e paschtgeira.

Valdinatscha: fons spondeiv.

Val gronda: paschtgeira d' alp.

Val Butatsch: paschtgeira d' alp.

Val las funtangas: goot.

Val mala: goot.

Val lunga: pro.

Surava.

Barmala: li da spierts; pastgoira damanevel della ruigna Belfort.

Bot la rezgia: pastgoira.

Crapp bletsch: felsas, qua satignan se blers tgamutschs.

Crapp furo: goot cun ena ota platta furada.

Crapp Schianger: pros magiers.

Crapp Sané: goot cun creplas e ruinavals.

Crappa cotschna: creplas.

Crappa da l'auas: ina sponda crapousa, per part goot.

Cresta Bernard: pastgoira, sponda.

Cresta Tganogna: pros magiers.

Davos Mulogns: pros grass.

Davos ual: pastgoira confinanta cugl territori d' Alvagné.

Funtana da barba Pol: in' ava sott l'acla.

Goot pro quarta: goot e pastgoira.

Igl er bosch: ers.

Igl er curdogn: er, sponda, terra leva.

Igl er grond: in' entiera tirada da d' ers.

Il pro pintg: pros planoivs.

Ils plazs: pros magiers.

Il pro la tatta: gro grass humid.

Il plan: fons.

Ils bots: pros erts.

Igl er Pol: er da terra fearma.

Igl cuminaval: fons, per part humid.

Igl lai: proet dasper l' Albula; an privel dell' ava.

Il Tauf: pros magiers crapous da tauf.

Il Riavan: pros grass spundoiv.

Il pro grond: pros grass planoiv.

Ils sops: pastgoira.

Il crapp fess: goot cun felsas.

Il crapp pisch: goot cun felsas.

Il crapp ot: goot cun felsas.

Ils Fopps: goot.

Il bot radond: pastgoira dell' acla.

Il tgan digl se: pastgoira d' alp.

Il cualm: pastgoira d' alp.

Las Badugnas: pros magiers cun blera badugna.

Las gravas: pros grass ed ierts.

La nois: In planoiv bagn dasper la vischnanca.

La guléra: pro grav fiz spundoiv e humid.

L'arscheglia blava: pastgoira e pro; la terminatzgaun eugl cumogn
da casti.

La platta: pros ed ers.

La pizoagna: fons spundoiv.

La Foppa: ers cun tarratsch féarm.

Las palottas: pros magiers.

La val curdogn: fons, per pari carschi aint cun tgaglias.

La val tgelra: pros grass.

La tgaveadra: pro; denor la fama dess qua esser stada biaseada
l' amprema tgeasa da Surava.

Las soarts: ers.

La valetta: pros.

La crausch: fons.

L'oisla: pro magier carschi aint cun sogna.

La val Satgan: ers (soarts).

La val la bova: pastgoira, val cun en ual privlous.

Las oislas miez: pastgoira dasper l'ava.

L'arsa launga: goot e pastgoira.

La badugna: goot da badugna.

Las gravas: pastgoira.

La Schcrema: goot e felsas.

Las tgavroidas: goot e pastg.

L'acla da Maschel Barcli: pastgoira e goot; pi bot ena acla.

La val dil raschér: en ual d'ava.

L'arsa: pastgoira dall' acla.

La val butatsch: pastgoira.

L'alp veadra: l'alp comunala.

L'era: sell' alp.

La furcletta: pastgoira dall' alp.

La val: pastgoira dall' alp.

La val Gliezi: pastgoira dall' acla. Iglis vigls raschunavan, tgi
santevan lò a rumplanar mintg' eda avant ina gronda por ora.

Pro di niaval (dil niebel): pro planoiv davart sanestra dall' Albula.

Pro sur ava: pro dasper l'ava.

Pro cazogn: pro grass planoiv.

Pro salviestar: pro.

Pro la senna: pro.

Pro la rosna: prada maira.

Pro tait: pro ert.

Pro dalla rezgia: pro grass.

Pro tiert: pro ert.

Palé naira: fons cun palé.

Plaz buanogn: pastgoira cun goot.

Plan la rezgia: pastgoira planoiva; pi bot eran qua rezgias.

Plan dils bovs: avant taimp' pro; tras l'ava gni an grava.

Plan schauls: goot e pastgoira.

Tgaschlets: ers spundoivs.

Tisa veadra: pastgoira dall' alp.

Tuliz: pastgoira, sponda caunter meaz se.

Val gronda: pastgoira e goot dall' acla confinanta cull' alp da
Casti. L'acla o nign nom spezial.

Voia plana: pastgoira.

Alvagné.

Aclas (dafora, davains, seura): differents biez sigls eualms.

Bott da Caschlags: collinetta.

Bott nair: in bott bi sott cumpogna.

Bottet: Situó davains il precedent bott e pi pintg tgi quel.

Botta storna: in bott radond de pros, ers e meuschnas.

Bottnair: bott cun pros magers e god.

Bott radond: bott sill' Alp.

Bual: fons cun éras pros ed ers.

Carroit: ers zuppos dad in meun, spundoiv.

Crappa grossa: territori plain crappa gronda, massiva ; pi da bot se' igl sto lo fons.

Crappanaira: gronds creppels nairs.

Cumpogna: planoira da pros sot la vischnanca.

Cugn de Valiabgias: duas spondas vegnen ensemen e forman scu in cugn.

Cursoins sott: pros grass.

Curmégl: pros grass si som il eualm, ainten in pleun.

Davos meunt: pastgoira teissa davos in bott.

Davos pizogna: valletta zupada cun god ed enqual pro.

Davos troscht: fons spundoiv, zupó davos botts.

Fadérna: fons plaun ed umbriavaunt davains la vischnanca.

Funtauna cotschna: pros humids cun ina reha funtauna.

Fangs: pros grass ; plaun.

Frésa: eras de pros grass.

Funtauna carpér: rosna e sponda cun god.

Forcla: Pass per oir aintigl Welschtobel (eualm).

Il Fopp: pros circumdós de collinas cun god.

Igl Ervadi: pro dasper l' Albula.

Il Pairér: fons spundoiv, neua tgi gl' era prubabel avaunt in pairér.

Ils Querclis: er, il qual è vigniu vendiu digl posseseur pass à pass ad in ustier per querclis voin.

Ils ruvinavels de Valtearm: Voias tras in god siu, formadas tras crappa e lenna.

Il troz la barséra: in troz traunter duas felsas.

Ils Plaz: plauns aintigl god.

Il Rumbetel: grond spazi de god cun botts e spondas : savens habitó digl baralott.

Ils laiets: lais sill' Alp.

- Ils Cucarnéglis:** pastgoira sill' Alp, teissa, crappeusa.
- Il culmet:** plau de pastgoira d' ina vart della vall gronda.
- Ils cranz:** pastgoira spundoiva sill' Alp.
- Ils troz platta spil:** voiettas sott l' Alp siu.
- Ils Sessals:** pastgoira cun bliar blocs de crappa seu sotgas.
- Il Schiliez:** bott e sponda, tgi schancheuna la vall gronda (Welschtobel).
- Il cualm dil Stoffel:** in pass per rivar digl «velschtobel» en Arosa, crappeus.
- Ils sops:** sops per metter aint conf e famneala, sco ier nom pils pros lo entorn.
- Il Bogn:** habitaziuns, tgi appartignan aigl cumoin d' Alvagné, cun in' ava minerala de sualper (ava marscha).
- Il Valtorsch:** plau aintenmeaz il god ed ier il god sez; lia da spierts, strieuns e stroias.
- La Guléra:** la part viglia della vischnanca.
- Las Foppas:** pastgoira gronda aintigl god cun botts e rosnas.
- La crestotta:** pros, cresta ainten meaz il god, vardia sest or sin vischnanca.
- L'arsoira:** pastgoira plain tgiaglias, spundoiva ed exponoida aigl suleigl.
- Las valls:** diversas valls paralellas.
- Las sortz:** ers spundoivs e setgs, tgi vegnen laschos lis povers.
- La rosna de Giahannes:** rosna da tgaglias.
- La stoivetta:** pro mager sarró siu da botts.
- Las Oislás (las inslas?):** territori da fons e god siua l' Albula or.
- La prada dil farér:** planoira de fons siua l' Albula.
- Las Lavarettas:** fons spundoiv cun enqual valletta ed empo god.
- La spizzala:** ers e pros lungs, spundoivs.
- La bostga:** ers ainten ina rosna, setgs, cun tgiaglias.
- L'entgerna:** pros grass.
- La gonda:** god de teua sur la vischnanca.
- La vall da Mon:** vall cun ruvinavels.
- La ruiada:** god spundoiv.
- Las Tgitgiolas:** pastgoira spundoiva.
- La Buteglia:** pro cun forma d' ina buteglia.
- La blais dil Schlosser:** gronda creppla, habitazieun de spierts.
- L'éra de Mulin:** in plazi avaunt la hetta dil paster pellas norsas.
- Las fánolas:** pros magers sigl cualm, spundoiv.
- Las guzlérás:** pastgoira crappeusa sill' alp.

La vall miestra: vall cuierta cun god.

La vall d' ov: pastgoira.

La vall dil Guert: gronda vall, neua tgi glie er l'alp dil Guert.

Las blais paleusas: pastgoira gliescha sill' alp.

Las arsas: sponda, neua tgi pi bot eigr ars siu god.

Las blais: eras de pros magers.

Las rosnas dil giais: rosnas aintigl god, neua tgi vign tgavo giais.

La vaglieglia: sponda cun god e cualms.

Las Tuschoinas: pros magers, fez teiss, per part god.

La vall verda: vall cun eras, neua tgi crescha bliar erva.

Marochel: pros grass cun tgiaglias.

Meunt: in bott lung cun pros, god e tgiaglias.

Mosch: pastgoira spundoiva sill' alp.

Martiroz: pastgoira cun crappa de plom e pintgas avainas d' arsiant.

Mulain: grond cualm dellas norsas.

Murtérs: ers traunter god e felsa.

Padreus: fons spundoiv, per part setg e crappeus.

Platélla: in plaunet de pros aintenmeaz duas spondas.

Pro quarta: pros magers setgs.

Pro dil god: pro dasper il god.

Pro pitschen: pros magers.

Pallé: pros humids, enqualtgoin euu laiets.

Pro dellas schebas: pro neua tgi avaunt onns davani allas schebas.

Plaz: pros ed ers plauns cun tgaglias.

Pro la fiera: pros, neua tgi tignevan avaunt las fieras.

Pro la rezgia: pro dasper la rezgia comunala.

Paznels: eras de pross grass.

Plaun dil Fleri: plaun ainten in god.

Plaun sot: plaun ainten in god.

Plaun l'ava: plaun aintigl god cun in beigl per ava.

Pro Valtier: pros magers e grass cun in' acla, prubabel della famiglia Valtier.

Plaun dil Sableun: plaun aintigl god cun teara da sableun.

Plaun mesaselvi: plaun ainten meaz in god, pastgoira.

Plaz vatgér: plaun lartg ainten meaz la vall digl Guert.

Pez cotschen: grond e beal cualm cun teara cotschna (Rothhorn).

Plaun dil moiret: plaun de pastgoira sarrò siu cun in moiret pella biestga.

Perdi: fons sin in grond bott ed entorn quel.

Quarta: fons, igl ple ers cunter suleigl, qua e là tgiaglias.

Rinòs: pros per part plauns, per part spundoiovs, seu ainten in sopp.

Salonder: fons sur vischnanca, suleigloiv, spundeus e per part erappeus.

Sola: pros magers, in grond plaun; camp de battaglia traunter il Uestg de Cuira e bareun D. de Vaz.

Spondas valladas: vallettas cuviartas cuu beals larischs.

Sableuns: fons spundoiv cun terratsch de Sableun.

Scheflas plaunas: fons cun tgaglias e meuschnas.

Sareuns: fons cunter il vest, eras de pros ed ers.

Sax: pros grass.

Schilaun: pros grass, spundoiovs.

Sulla Séssa: god, territori sur ina gronda felsa (sur la Saissa).

Siseul: pros fez teiss cun sumdroina, poc suleigloiv.

Som ils pros: bott avaunt la vischnanca, beala vista sin quella.

Schelmaun l'ava: territori da l'oter maun de l'Albula.

Tarneigls: fons spundoiv cun tgaglias, terratsch cuviert cun mestgel humid.

Tersial: pros magers spundoiovs.

Tgapella cotschna: foil ded in cualm cun teara cotschna.

Tealf: gronda pastgoira cun botts, blocs de crappa.

Tgiasa rotta: pros entorn ruoinas dina tgiasa viglia; siua la seta tgiasa dils Valtiers.

Tuleaz: eras de pros grass.

Tschessa lunga: planoira de fons; per part nom de tgiasas el Bogn (chiesa lunga).

Tgolda (Halda?): ers fez teiss e suleigloivs.

Tuff: in grugn davains vischnanca cun teara de tuff, pastgoira.

Tuos: pros magers spundoiovs e plauns cun in ual d'ava ed ina funtauna d'ava marscha.

Valdoir: territori cun god, pros ed ina acla.

Vall las éssas: vall cun god, creppels e ruvinavels.

Valtearm (vallis terminus?): fons humid davos las soppas; ló schoina ina vall, perqueigl il nom.

Versox: fons humid davos in grond bott.

Vall meaz sé: gronda vall, tras la quala il suleigl se mossia sest a meaz sé (di).

Valseuls: pros grass humids.

Vall dils beigls: god spundoiv cun beigls d'ava.

Vall setg: pastgoira.

Valiabgias: pros magers, spundoiovs.

Vall ureasa (vallis oraginis?): vall, danonder las grondas burascas vegnen.

Salogf-Salouf-Salux.

Adon: en ual cun ava, flum.

Avant alp: colms (pros).

Begliet: fons, per part spondegf e humid.

Begl de Biglurs: god.

Begl sot: pros sot en begl, spondegf.

Barnols: pros ed ers, pittost setgs.

Balandegn: god culla funtanga digl Balandegn (flum latteral della Julia).

Blegs: colms (pros sen colm).

Cantung giudem: la part giudem vischnanca, quartier.

Cantari: colms.

Cadras: pros grass ed ers, forma de caders planegfs.

Crapp gross: fons, pi bot schascheva lò en crapp grond.

Crapp las gneglas: pros maiers cun en crapp, sen igl cal creschan gneglas.

Crapp la posa: god e crapp sper la veia d' eir a colm.

Cradigllai: aclas.

Crapp d' Evla: felsa e part della pastgira d' alp.

Crapp la tgiamona: pastgira d' alp.

Colmet: pastgira d' alp, colm de bovs.

Coualunga: fons planegf, stretscha lunga.

Crotta: pros ed ers giu sot vischnanca.

Cresta: collina cun giers ed ers.

Cudi: pros grass, terraign spondegf.

Curtginagl: baigns (pros) dasper la vischnanca (curtgign).

Crogsch (crousch): pros grass sper ena crousch.

Crapp dellas Diolas (Violas?): pro idillic dasper god e l'ava.

Danegs (soura, sot): fons planegf.

Davos Baselgia: plang de pros ed ers.

Davos Clavo: giers ed ers sper la vischnanca.

Davosdia: fons e pastgira den mang zupo.

Davostigiolas: pros se l' alp.

Davosvallac: fons setg e spondegf.

Darvagniols: fons.

Del (El): en «hof» sen bela terrassa cun ples habitazius ed éna baselgia; pi bot ena vischnanchetta cun independenta administraziun.

Dimvei: la part oradem vischnanca, quartier.

Dartgaz: fons humid e spondegf.

Dorta: pros maiers, terraign ert.

Erplang: fons planegf.

Erschigliois: la ple part ers.

Falen: pros ed ers per part planegf, per part spondegf.

Fansmarschs: god.

Flegs: pastgira, per part crapousa.

Fligeil: plang aintigl god, humid.

Foppa: fons e pastg.

Franscha: pros grass e maiers.

Filier: colms.

Foppas: colms.

Furcla: pastg dell' alp.

Furcetta: pastg dell' alp.

Gischlatsch: ers spondegfs.

Giraglia: fons, pittost savlunogs (sablunogs).

God de Ratitsch: god dasper Ratitsch.

God della prada setga: god sur prada setga (pastg).

God de Salaschins: god sur Salaschins.

God de Sars: god nel conturn de Sars (fons).

Gulteira (dafora, davains): fons, den mang e da l'oter della veia.

Igl Bargung: god, per part bler tgaglom.

Igls Beischans: pros maiers, transversos da beischans.

Igl Castinotbet: god cun ena rosna gronda cun ena funtanga suterranna, nomnada Castinotbet.

Igl Plang della prada setga: pastgira planeiva.

Igls plaz de Muntér: Plangs aintigl god sot l'alp Muntér.

Igl plaz Gion Pol: god ert.

Igls Viels: pastgira, carschida aint cun tgaglias.

Igls Tocfs: pastg humid cun crappa da tocfs.

Igls Trembels: ers, pittost sablunogs e spondegfs.

Igl Iai: pros grass, foppa cun en laiet.

Krezer: ers, terraign spondegf.

L'antgerna: pros e pastgira.

La Badognia: pastg e god.

Las Bovas: pastg e god.

La Gneida: pastgira cun tgaglias.

La Cotta: fons.

La Caltgera: pastgira cun ena caltgera.

La Foppa (Era bela): alp comunala (davains).

La Cruschetta: god; lo se cata ena crouschetta.

La Rosna: fons per part foppous.

La Motta de Danegs: fons anturn ena collina.

La tga nogscha: pros grass.

La val: fons a tgesa ainten ena valletta.

La vaschèla: pastg cun tgaglias.

La prada setga: pros grass e maiers, terratsch setg.

La vostgia: plang de pros grass.

La Motta de Vallac: pastgira anturn ena gronda collina.

L'ogna de Parsés: pastg, per part humid.

La senda Mariselpia: god cun ena senda.

Las Ertas digl god: god ert.

Las molas: god cun rosnas e mots.

Las ognas: pastg cun tgaglias (ognas).

Las Funtangas: god cun ples funtangas.

Lestgas: pros ed ers.

Luéras: pros maiers e grass.

Lungava: pastg e god sper l'ava.

Maranga: part della pastgira d' alp.

Magnacla: part della pastgira d' alp.

Minostgel: plang aintigl god.

Minostgel pitschen: plang aintigl god pi ansé.

Mitschung: pros maiers.

Motta de Cudì: pros maiers anturn en mot.

Motta de Parpì: pastgira anturn ena motta.

Mot l'arsa: god cun ples mots.

Mulegn: ples habitaziuns cun treis mulegnus ed eua rezgia, allontano
5 min. della vischianca.

Mundaditsch: aclas.

Muritscha: aclas.

Muntér (Montér): alp comunala (dafora).

Mot digl savlung: mot de savlung.

Muntatsch: ers spondegfs.

Nalbeiras (Albeiras): pros grass ed ers, terraigu spondegf.

Navaras: fons planegf.

Nesch: grond complex de colms cun en bel plang.

Nurden (Urdens): pros es ers.

Plaz-Baselgia: plaz de redunanza avant santiera ed avant baselgia.

Parglang: fons, per part humid e cuvert cun tgaglias.

Piogn: pros ed ers.

Parpi: pastgira planeiva.

Plattèlas: fons planegf e humid.

Plangs de Salaschins: plang de pros maiers.

Petacreja: fons planegf.

Pruintg: pros maiers, per part humids.

Prudal: pros grass, spondegfs.

Pro digl crapp: complex de fons anturn en crapp.

Plang las schibas: plang de pros maiers sur la vischnanca, da lò niva pi bot tratg a schibas.

Panaglia: fons, per part palé.

Pulens: pros maiers, terratsch humid.

Plang de Flegs: pastg planegf.

Punt pitschna: fons e pastgira dasper ena puntetta.

Pro la tgaglia: maiers.

Pro baselgia: pros ed ers sot la baselgia de Del.

Plazminang: plang aintigl god.

Plang la traversa: plang aintigl god.

Procumegn: plang de pastgira, pi bot flatg.

Plazlung: plang lung aintigl god.

Plaz la pedra: plang aintigl god.

Plang de Tocf: plang aintigl god.

Plattamez: god ert.

Patschanga: god de sandrigna, crapogs.

Pros ansols: pastgira.

Punsal: grond complex de fons sot vischnanca.

Pitgiogna: fons.

Prada: pros sot l' alp Muntér.

Prudens: prada (a tgesa).

Piz Curvér: bel e cunaschaint piz sur Ziteil.

Piz Toissà: grond coloss sot Ziteil.

Prodigord: pros se l'alp.

Ratitsch: aclas e part dell' alp Muntér.

Ruignas: bovas e crests sper l' ava.

Rimogna: pros grass ed ers.

Raschladeiras: fons planegf e humid.

Rons: giers ed ers,

Rung: god spondegf.

Ranzen: fons.

Salez: colms.

Siglioz: colms sen territori da Sterva.

Schatgias: colms.

Somilsmellens: aclas cun fons.

Surtrotg: pastgira d' alp.

Suriarungas: part della pastgira d' alp.

Surclavo: fons sur vischnanca.

Sumvei: la part sesom vischnanca, quartier.

Sot baselgia: pros ed ers sot la baselgia.

Spondas: spondas de pastgira.

Som ils Munds: ers planegfs.

Surava: fons.

Surcrogsch: fons.

Saglioglas: pros ed ers.

Survonas: pros ed ers.

Sendas: fons humid cun sendas.

Surlai: pros grass e maiers sur igl lai.

Sur baselgia: giers ed ers sur la baselgia.

Sot Mulegn: fons spondegf sot mulegn.

Sur Mulegn: ers e pros maiers sur mulegn.

Sisi: pros maiers e god.

Schwob: pro maier spondegf.

Sot baselgia: fons sot la baselgia da Del.

Spegnaplanga: god.

Spondagronda: gronda sonda god.

Schiglegl: god spondegf.

Sponda de Nürden: god.

Schandung: prada maira e god.

Sars: pros circumdos de god.

Truaschmez: part an mez vischnanca, quartier.

Tgavragnas: pros cun ers.

Tschi: ers e pros maiers, terratsch pittost humid.

Tschessa: pros grass spondegfs.

Tregn: fons, schwerscha ancuuter mez de, per part humid, fitg tampregf.

Terraneira: fons cun bun terratsch.

Tgiantplueischan (Tgiangplueischan): god.

Toissa: pastgira, alp da nursas.

Unfiern: fons e pastg cun scremas, precipitous.

Vall: part della pastgira d' alp.

Veia sot aint: magna nella part sot della vischnanca.

Veia sur aint: magna nella part soura della vischnanca.

Vagleglia: fons spondegf.

Vall Curvéra: pastgira sot igl Curvér.

Valdagni: pros ed ers ancunter mez de, tamprégf.

Vall de Daved: valletta aintigl god.

Varsanga: pastgira d' alp.

Ziteil: pastgira d' alp cun ena bela baselgia e frequento pellegrinadi, sot igl piz Curvér, 2434^m sur mar, probabel la pi ota baselgia dell' Europa.

Tinizong-Tinzen.

Bartg: aclas cun bel fons.

Blecs Lorenz: pastgira da vatgas.

Blecs marscha: pastgira da vatgas.

Blecs torta: pastgira da vatgas.

Blecs rest: pastg de nursas e tgoras.

Battagliang: colms (pros) dafor pro lung.

Bostgas: colms cunter l' alp da Surnegn.

Buors e Letg: pros spundecvs.

Cadras: ers e pros dafor la vischnanca.

Candreglias: pros spundecvs, confinos cun igl god.

Calaz (Parseiras): pros maiers.

Crapp digl Diavel: crapp da caltschigna ainten igls pros dellas Tòrs.

Cresta: fons.

Carvetta: pros planechs.

Clex: pros planechs.

Crudels: pros planechs.

Cubet: pros maiers sell' acla da Proschen.

Castelas: acla cun fons pittost spundecv.

Castalegns: vadretg e glatschéra.

Cognets: pastg d' armainta.

Cotschna: pastgira pellas vatgas.

Colm da bovs: pastg per bovs seu igl pè digl Piz Err.

Crungas: pastg cunter l' alp d' Err.

Cuschinangs: pastg cunter l' alp Negna.

Carols: colms (prada) sot Crungas.

- Caral**: colms sur las bostgas.
- Curtinatsch**: part della vischnanca, quartier.
- Cadiras**: god sur plaz Beischan.
- Davos Spada**: pros maiers, terraign ert.
- Dèmat**: acla cun en complex da fons.
- Demvegl**: part giudem la vischnanca, quartier.
- Er la mongia**: en er spundecv.
- Èrr**: alp confinanta cun Bevers.
- Fanc**: god davains Calaz.
- Flei**: colms sur las Drossas.
- Gliung**: fons, la ple part ers.
- Ghigliner**: colms sot Murtiratsch.
- Galdangs**: pastgira sot igls pros da Surnegn.
- God da Ronna**: god sur Windeck.
- Igls Roms**: pros planecvs.
- Igls Enzlis**: acla cun pros grass e maiers confinanta cun igl Territorium de Savognin.
- Igls Furnatschs**: colms.
- Igls Parnots**: colms.
- Igls Cotschens**: colms fitg erts.
- Igl Stavel**: en complex god.
- La Gionda**: ena gionda circumdada da flatgs (fons).
- Las Tors**: fons cum terraign spundecv.
- Las Titgiras**: pros pittost planeevs.
- Las Gravas**: pros glischs, pi bot pastgira.
- Las Mottas**: collinettas dasper igl god sell' acla.
- Laetgs**: pastgira da bovs segl pè digl piz d'Aela.
- L'Aegipta**: colms paudents.
- Las valls Migiocrs**: colms cun fuorma de vallettes.
- Las Mutangs**: colms fitg erts.
- Las Cruschang**: colms, per part erts.
- Las Plattas**: colms.
- Las Rasoiras**: complex de colms spundecvs.
- Lomas**: colms sur igls albierts da l'alp.
- Las Sturnas**: colms sur Lomas.
- Las Taratschas**: colms (pros) sot l'alp.
- La vagna**: pastgira cunter l'alp d'Èrr.
- Las Drossas**: ena stretga da colms.
- Las Tuleidas**: pastgira confinanta cun igl territori da Savognin, sur igl stradung.

- Muns**: pros pittost pandents sot vischnanca.
- Munscanegn**: pros maiers, terraign spundeev.
- Murtariel**: pastgira da biestga da corna aintadem l'alp.
- Murtér**: pastg d' armainta.
- Murangas**: colms (pros).
- Murtiratsch**: pros sot l'alp.
- Mutatsch**: colms confinants cullas bostgias.
- Mot fuan**: part de vischnanca (quartier).
- Negna**: pastg dell' alp da Surnegn, confinant cun flex.
- Pensa**: aclas cun bel fons planecv.
- Propiepan**: pros maiers sell' acla da Rungnal.
- Proschen**: aclas e fons d' anturn, sur las criplas.
- Proschabett**: acla cun pros grass.
- Plang Caral**: en plang de fons sot Castelas.
- Plang**: fons sur l' acla Castelas.
- Plang barcung**: en pro dasper igl uigl (acla).
- Plaz**: acla cun en spazi pros grass e maiers.
- Plaz Beischan**: acla cun fons, circumdada digl god.
- Pisèls**: pastgira da nursas, terraign ert.
- Parsebens**: pastg da biestga grossa.
- Platta gaglina**: pastgira d' armainta.
- Plang la donna viglia**: pastgira da vatgas.
- Plang bèl**: en plang de pastg da vatgas.
- Piz da Pederbux**: pastgira da nursas, sitg erta.
- Prumigiocr**: en era da colms sot l'alp.
- Pro lung**: colms.
- Pardatsch**: colms, per part spundecvs.
- Padratgs**: pros maiers (a tgesa).
- Plaz Tegn**: god sot plaz beischan.
- Pro digl Mulegn**: pro dasper en mulegn.
- Ramagliungs**: fons pittost spundecv.
- Raschnots**: la ple part ers planechs sot igl stradung.
- Rutitsch**: pros spundecvs, circumdos digl god.
- Rungtgiel**: fons spundecv.
- Rungnal**: acla cun baigns (pros).
- Runs Panaglia**: pastgira dafor igls albierts.
- Ruvegna (Fusso)**: part della vischnanca, sot la baselgia, quartier.
- Rung**: god.
- Saronz**: pros sur la gionda.
- Sot Select**: flatgs planechs.

- Surcrocsch**: fons (a tgesa).
- Sot baselgias**: fons planev dasper la vischnanca.
- Sot Tor**: pros; soura stava pi bot ena tor.
- Sot Rona**: flatgs spundecvs.
- Siglinoz**: pros ed ers, per part planecv.
- Sur begl**: fons sur vischnanca (begl), la ple part ers.
- Siel**: ples ers sot la pastgira.
- Somzes**: ers spundecvs sot la pastgira.
- Stiefal**: pros spundecvs davains igls albierts dellas aclas Pensa.
- Spegnas**: aclas cun pros grass e maiers.
- Salteras**: pastgira d' armainta.
- Stinoz**: complex de colms.
- Streigls**: colms cunter l'alp da Surnegrn.
- Sot Seglias**: ples colms.
- Surnegrn**: alp comunala da vatgas sur igl god e sur Rona (Roffna)
- Sumvegl**: part se som la vischnanca, quartier.
- Tgeapunt**: pros, per part planecv e humids.
- Tòrs**: fons, la ple part pros grass planecv.
- Tschessas**: pros dasper la vischnanca.
- Tgiantpensa**: aclas cun flatgs.
- Tgiategn**: pros dellas aclas Pensa.
- Tgasot**: aclas cun pros planecv.
- Tgamatga**: aclas, la ple part digl fons spundecf.
- Tagliamecr**: passagia per rivar a l'alp d' Err.
- Tigial**: alp segl pè digl corn de Tinizong (Tinznerhorn).
- Tigiatscha**: colms confinants cun igl colm da bovs.
- Tgirnet**: god sur il fanc visavi Rona (Roffna).
- Valiera**: flatgs, igl ple ers sur la vischnanca.
- Vaschlains**: ers spundecvs.
- Vall lunga**: pastgira da tgoras.
- Vall Mulegna**: god dayains las punts.
- Vall verda**: god confinant cun territori de Savognin.
- Windedk (pro la veia)**: habitaziun sur igl stradung cun fons.

Remarca. Ihs noms locals cun lur curta descripziun comparan nel dialect dellas resp. vischnancas. La publicaziun se tigna tant seu pussebel ved la pronunzia locala, sainza purtar oter risguard all' ortographia.

La collecziun compeglia 6 vischnances. Ils principals idioms dellas valladas d'Albula e de Sursès sarron cotras rappreschentos. Gugent vessa anc chest onn publitgia er ils noms locals da Bravuogn, Vaz e d' otras comunitads. Ma igl material collecto pareva betg suffiziaint per ena tala publicaziun. Pell' annada proxima lainsa preparar ena collecziun pi retga e pi fritgevla.

Per chel intend fissigl fitg emparnevel, schi totts ils com-members ed ameis della Societad romanscha vollessau nous assister nella collecziun de noms locals e d' oters monumaints linguistics. Cun chell' occasiun am lubescha er de far attents ils stimos lectours, tgi totts patriots romanschs en supplitgias, tant seu stat en lur vigour, de componeir schinumnadas provas en dialect de lur vischnances e de surdar talas provas a taimp aigl comité.

Las provas in divers dialects dessen oravant consigneir istorias localas de comunitads e valladas, er anecdotas, descripziuns, proverbis ed otras materias, allas calas en dialect spezial compara applicabel. —

Intant porscha a totts Signours collaboratours igl miglier angraziamaint pella fadeia, la cala els on laschea plascheir, per effectuar la soura pitschna publicaziun.

G. F.

Comité.

<i>President:</i>	J. A. Bühler , prof.
<i>Vicepresident:</i>	Chr. Brügger , Dr. prof.
<i>Actuar:</i>	J. A. Muoth , prof.
<i>Cassier:</i>	Th. Gross , major.
<i>Archivar:</i>	J. Farrèr , avvocat.
<i>Assesuors:</i>	H. Caviezel , major. C. Poult , prof.